

Meerjarenbeleidsplan VSV Regio IJssel-Vecht 2017-2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.	Wettelijk kader en doelgroep RMC	2
2.	(Landelijke) ontwikkelingen	2
3.	Regionale missie, visie en ambitie RMC	3
4.	Speerpunten regionaal beleid.....	3
	Speerpunt 1: Implementeren van samenwerkingsniveau 1; Kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van Leerplicht- en RMC-taken.....	4
	Speerpunt 2: Aansluiting ondersteuningsstructuur VO en MBO scholen met de lokale toegangen....	4
	Speerpunt 3: Gezamenlijke agenda onderwijs/RMC/Jeugdwerkloosheid	5
	Speerpunt 4: Oud VSV-ers in beeld houden en (blijven) activeren	5
	Speerpunt 5: Thuiszitters.....	6
	Speerpunt 6: Ouderbetrokkenheid	6
	Speerpunt 7: Deskundigheidsbevordering	7
	Speerpunt 8: Doorontwikkeling communicatie naar jongeren, ouders en professionals	7
5.	Coördinatie	7
6.	Communicatie.....	8
7.	Bekostiging	9
	Rijksbijdrage	9
	VSV middelen.....	9
8.	Monitoring en evaluatie	10
	Bijlagen.....	11
	Bijlage 1: Landelijke context en ontwikkelingen	12
	Bijlage 2: Wettelijk kader	13
	Bijlage 3: Programma VSV RMC regio IJssel Vecht	14

1. Inleiding

Jeugdigen hebben recht op onderwijs om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. In Nederland gelden de leerplicht en de kwalificatieplicht. Gemeenten zien toe op de handhaving van de leerplicht en kwalificatieplicht voor jeugdigen van 5 tot 18 jaar. Jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten worden door de Regionale Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC) in beeld gehouden en gestimuleerd terug te gaan naar school.

We mogen constateren dat we de afgelopen beleidsperiode (regionaal beleidsplan VSV 2012-2016) veel hebben gerealiseerd. Vanuit het RMC regio IJssel Vecht werken wij als 11 gemeenten, onder begeleiding van een RMC coördinator, al een aantal jaren samen om het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV) terug te dringen. Voorbeelden hiervan zijn de regionale verzuimprotocollen, ambtsinstructies, gebruik van dezelfde software voor de leerlingenadministratie en de regionale overleggen met Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming. Ook hebben we de verbinding gezocht met de beleidsterreinen Jeugdzorg en Werk- en Inkomen om gezamenlijke preventie en de integrale aanpak van signalen binnen het Sociale Domein te realiseren.

Deze samenwerking heeft de afgelopen jaren tot een daling van het aantal voortijdige schoolverlaters in de regio geleid. Landelijk is het aantal VSV-ers gedaald van 71.000 in 2002 naar 24.451 in 2015. Onze regio staat in de top drie van best presterende regio's.

In 2016 is de wettelijke opdracht van het RMC uitgebreid en is haar positie in het sociale domein versterkt. VSV wordt nadrukkelijk in verband gebracht met jeugdwerkloosheid en overige maatschappelijke uitval. Voor het realiseren van een sluitend vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie heeft het RMC een belangrijke rol in het regionale netwerk rondom de jongere. Het RMC organiseert een regionaal netwerk om jongeren in een kwetsbare positie naar onderwijs, werk en/of participatie te brengen. Daarnaast houdt zij de opdracht op het gebied van jongeren zonder startkwalificatie, ook als zij jaren geleden van school zijn gegaan (oud VSV). Het RMC krijgt op deze manier in haar wettelijke opdracht een schakelfunctie van gemeente naar onderwijs en andersom. Deze ontwikkeling vraagt om een consistente uitvoering van de leerplicht (LP) en RMC taken in de regio en een goede afstemming met de aanpalende beleidsterreinen en betrokken partijen.

1. Wettelijk kader en doelgroep RMC

De doelgroep waar wij ons vanuit het RMC op richten, zijn de jongeren tussen de 18 tot 23 jaar die de school voortijdig (dreigen te) verlaten. En we richten ons op jongeren die of langer dan één maand aaneengesloten niet naar school zijn geweest óf die door de school als risico leerling worden aangemerkt.

Het RMC wil het voortijdig schoolverlaten verminderen door een sluitende aanpak te bieden aan alle jongeren tot 23 jaar. Daarbij gaat het om drie taken:

- een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben;
- benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan;
- coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

Naast de wettelijke RMC doelgroep, richten wij ons vanuit de regionale samenwerking ook op de doelgroep van de Leerplichtwet, de 5 tot 18 jarigen (met de kwalificatieplicht voor de 16 tot 18 jarigen). Immers een vroegtijdige signalering en aanpak van verzuim op jongere leeftijd geeft meer kans op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en thuiszitten op latere leeftijd. In de regionale samenwerking werken we met een eenduidige regionale aanpak van de brede doelgroep.

De jongeren in de leeftijd van 23 tot 27 jaar willen wij echter niet zomaar 'loslaten', ondanks dat het begeleiden van de jongeren boven de 23 jaar geen wettelijke taak is op basis van de RMC-functie. De praktijk laat echter zien dat deze jongeren ook nog de nodige sturing vragen. Bijvoorbeeld in situaties waarbij een jongere een uitkering wordt geweigerd en teruggestuurd wordt naar school. De kans is groot dat wanneer deze jongere de aansluiting met school niet vindt, hij/zij (mogelijk zonder startkwalificatie uitvalt). RMC speelt bij de overdracht van 23 jarige jongeren een belangrijke rol in de integrale ketenaanpak van onderwijs en gemeenten (zorg en werk- en inkomen). Dit is dan ook één van de speerpunten van dit beleidskader.

2. (Landelijke) ontwikkelingen

Eind 2014 heeft het kabinet aangegeven de RMC- functie te verbreden en de jeugdwerkloosheid verder aan te pakken door een vangnet te creëren voor jongeren in een kwetsbare positie. Het gaat om de jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften kwetsbaar zijn om uit te vallen zonder afgeronde opleiding of een goed arbeidsperspectief. Zij bevinden zich op het snijvlak van onderwijs, arbeidsmarkt en zorg (jeugdzorg en Wmo). Zij hebben extra begeleiding nodig bij het voldoen aan de eisen die de samenleving, het onderwijs en de arbeidsmarkt aan hen stellen. Vanuit de RMC-functie hebben wij dan ook de taak om voor deze doelgroep de samenwerking in de keten van gemeenten, onderwijsinstellingen, zorginstellingen en werkgevers aan te jagen en te stimuleren zodat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ontstaat. Om het belang hiervan te onderschrijven is deze taak bestuurlijk vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen RMC en Sociale Zaken (Jeugdwerkloosheid).

De landelijke aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV) heeft al zijn nodige vruchten afgeworpen. De landelijke doelstelling om onder de 25.000 VSV-ers uit te komen is in 2016 behaald. Ook in de regio IJssel Vecht is dit aantal fors gedaald. De regio IJssel Vecht is zoals in de inleiding al genoemd landelijk een van de betere regio's waar het gaat om het terugdringen van voortijdig schooluitval. De nieuwe landelijke doelstelling luidt als volgt: *in 2021 mogen er maximaal 20.000 nieuwe VSV-ers per jaar zijn.*

Het onderwijs is voor RMC een van de belangrijkste partners met betrekking tot het voorkomen van schooluitval. RMC regio en onderwijs hebben een gezamenlijke programma VSV opgesteld. Nieuw is dat vanaf 2017 contactgemeente RMC hoofdkassier is van de beschikbare VSV middelen voor regio IJssel Vecht. Het ministerie bekrachtigt hiermee de centrale rol van RMC en geeft ruimte aan de regionale partijen om de samenwerking VSV vorm te geven en een sluitend vangnet voor kwetsbare jongeren te verstevigen.

3. Regionale missie, visie en ambitie RMC

Missie

De missie van het RMC is het waarborgen van het recht op onderwijs van alle jongeren van 5 tot 23 jaar. Wij willen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Wij zorgen ervoor dat iedereen zijn *leerplicht* vervult, maar willen ook het *recht* op passend onderwijs waarborgen. Door onderwijs kunnen jongeren zich ontplooien en ontwikkelen. Met het behalen van een startkwalificatie hebben een jongere meer kans op de arbeidsmarkt en staan zij sterker in de samenleving. Voor de jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te behalen of waarvoor betaald werk geen vanzelfsprekendheid is, zorgen wij voor een warme overdracht aan ketenpartners binnen het sociaal domein.

Visie

Bij de uitvoering van de leerplichtwet en RMC taken gaan wij zoveel mogelijk preventief te werk. We signaleren problemen rondom het naar school gaan vroegtijdig en werken samen met het onderwijs, zorgpartners en de arbeidsmarktregio. Deze samenwerking is ondersteunend aan de leer- en ontwikkellijn van de jongeren. We hebben een regionale eenduidige werkwijze waarbij we van elkaar leren en samenwerken.

Ambitie

De minister heeft een nieuwe opdracht meegegeven; het aantal VSV-ers verder terugdringen met 20% in 2021. Dat betekent voor de regio dat we van 503 VSV-ers in 2015 naar 402 VSV-ers in 2021 willen. Onze ambitie gaat echter verder en daarom hebben wij in dit nieuwe beleidsplan speerpunten beschreven om het voortijdig schoolverlaten verder terug te dringen.

4. Speerpunten regionaal beleid

Om onze wettelijke opdracht uit te voeren, onze regionale visie en doelstelling te realiseren en in te kunnen spelen op de ontwikkelingen, hebben wij op basis van gesprekken met ketenpartners en een regioanalyse onderstaande speerpunten voor beleid geformuleerd:

1. Implementeren van samenwerkingsniveau 1; Kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van Leerplicht- en RMC-functie
2. Aansluiting ondersteuningsstructuur VO en MBO scholen met de lokale toegangen
3. Gezamenlijke agenda onderwijs/RMC/jeugdwerkloosheid
4. Oud VSV-ers in beeld houden en (blijven) activeren
5. Thuiszitters
6. Ouderbetrokkenheid
7. Deskundigheidsbevordering
8. Communicatie naar jongeren, ouders en professionals

Bij elk speerpunt hebben wij een beleidsuitgangspunt geformuleerd. Deze beleidsuitgangspunten vertalen we in een jaarlijks uitvoeringsplan.

Speerpunt 1: Implementeren van samenwerkingsniveau 1; Kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van Leerplicht- en RMC-taken

Met toenemend succes wordt in de RMC regio IJssel Vecht samengewerkt aan het bestrijden van VSV. In februari 2016 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden waar het onderzoeksrapport 'Verkenning verdergaande regionale samenwerking leerplicht en RMC' is besproken. In het onderzoek is onderzocht hoe leerplicht en RMC het beste kunnen samenwerken met de regionaal werkende onderwijsinstellingen, zodat effectief en efficiënt schoolverzuim bestreden wordt en leerlingen, ouders en onderwijs optimaal worden ondersteund. Conclusie is dat de lokale en regionale uitvoering van leerplicht en RMC verbeterd kunnen worden. Uit de drie voorgelegde samenwerkingsniveaus is door gemeenten gekozen voor (minimaal) samenwerkingsniveau 1. In de uitvoering betekent dit;

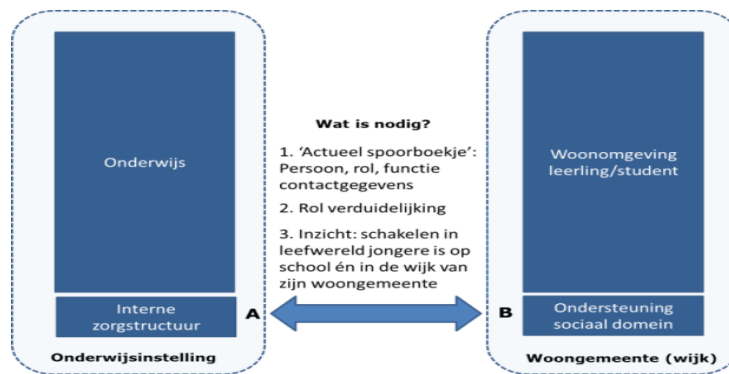
- Een eenduidige uitvoering van regionale afspraken en verzuimprotocollen;
- Gezamenlijke preventie in het onderwijs. Leerplicht- en RMC consultants nemen elkaar waar in het onderwijs. De centrale gedachte is hierbij dat preventie voor alle leerlingen/studenten op gelijke wijze op school plaatsvindt en curatie lokaal bij de woonomgeving van de jongere in de gemeente. Dit gebeurt door één contactpersoon vanuit Leerplicht/RMC toe te wijzen aan elke VO, MBO, PRO en VSO school die alle leerlingen voor de regio IJssel Vecht preventief bedient. Deze contactpersoon is de schakel tussen onderwijs en curatie in de woonomgeving;
- Het voor elkaar waarnemen van BOA taken door Leerplicht- en RMC consultants;
- Een gezamenlijk applicatiebeheer en regionaal realiseren van management informatie.

De 11 gemeenten hebben eind 2016 de samenwerkingsovereenkomst getekend om deze kwaliteitsslag te gaan maken. In 2017 is gestart met deze versterkte samenwerking binnen de regio en staat in het teken van de concrete implementatie van de nieuwe regionale uitvoeringstaken. De samenwerking wordt jaarlijks geëvalueerd, onder andere d.m.v. audits die gericht zijn op kwaliteit, professionalisering en inzicht geven op het naleven van regionale afspraken. Ook geeft zij input voor verbetering van lokale en regionale uitvoering. Het bevorderen van deskundigheid van professionals en kwaliteit van dienstverlening is hiermee een continue proces.

<i>Beleidsuitgangspunt: vormgeven aan de regionale samenwerking en preventieve taken Leerplicht/RMC op de scholen voor VO, MBO, Pro en VSO.</i>

Speerpunt 2: Aansluiting ondersteuningsstructuur VO en MBO scholen met de lokale toegangen

Op het moment dat de (vroeg)signalering van zorgen en de daadwerkelijke inzet van ondersteuning rondom een jongere/gezin binnen de grenzen van de woongemeente plaatsvindt, is de samenwerking tussen onder andere het onderwijs, de zorg en Leerplicht nog te overzien. Echter wanneer het jeugdigen betreffen die buiten de woongemeente naar school gaan, wordt dit al lastiger. Helemaal voor de scholen in het VO, MBO, PRO en VSO, omdat zij leerlingen vanuit een groot aantal gemeenten krijgen. Dit bemoeilijkt de samenwerking in de keten om een succesvolle aanpak van voortijdige schoolverlaters te realiseren. Dit vraagt dan ook een goede aansluiting tussen de regionale preventieve zorg op deze scholen met de lokale ondersteuningsstructuur in de woonplaats van de jeugdigen. Evenals bij speerpunt 1 waarbij de preventie van Leerplicht/RMC taken bij één contactpersoon per school wordt belegd, streeft de RMC regio ernaar ook één (scharnier)functie tussen onderwijszorgstructuur en lokale zorgstructuur te realiseren. In onderstaand schema is aangegeven wat we hiervoor nodig hebben.

Beleidsuitgangspunt: het zo efficiënt mogelijk verbinden van de onderwijs ondersteuningsstructuur van de regionale scholen met de lokale toegangen.

Speerpunt 3: Gezamenlijke agenda onderwijs/RMC/Jeugdwerkloosheid

De RMC regio, het Regionaal Werkbedrijf Zwolle en het onderwijs richten zich met de aanpak Jeugdwerkloosheid op het voorkomen van uitval van de kwetsbare jongeren.

In de vorige beleidsperiode zijn deze partijen gestart in de samenwerking en zullen deze in de komende beleidsperiode continueren en versterken. RMC heeft een monitorende, coördinerende en verbindende taak in het verminderen van schooluitval en het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van jongeren in een kwetsbare positie. RMC is niet verantwoordelijk voor arbeidsmarkttoeleiding zelf, maar wel voor de versterking van de samenwerking met de arbeidsmarktregio en het organiseren van een vangnet om ervoor te zorgen dat jongeren op de juiste plek terecht komen.

Als jongeren het praktijkonderwijs (Pro), voortgezet speciaal onderwijs (Vso) of Entree onderwijs hebben verlaten, dan hebben zij vaak moeite passend werk of een vervolgopleiding te vinden. Het is belangrijk dat zij hierbij begeleiding krijgen.

Om ervoor te zorgen dat de uitgestroomde jongeren goed terecht komen op de plek die past bij hun uitstroomprofiel is het nodig om de regionale Schakel – en Makelpool Pro/VSO/Entree (SMP) te continueren. RMC heeft een coördinerende rol in de aansluiting met (lokale) structuren rondom werk en zorg.

Ook voor jongeren die terug willen keren naar het onderwijs, is het belangrijk dat RMC zorgt voor een (warme) overdracht en samenwerking bij de intake op het MBO tussen onderwijs, RMC, Werk en Inkomen, de jongere en de ouders. Door samen te bepalen op welke plek de jongere het beste tot zijn recht komt, wordt uitval voorkomen.

Beleidsuitgangspunt: versterken van de samenwerking tussen de RMC regio, onderwijs en de arbeidsmarkt (jeugdwerkloosheid en Werk en Inkomen) om uitval van kwetsbare jongeren te voorkomen en de overgang van onderwijs naar lokale structuren (zorg en/of arbeid) zo efficiënt mogelijk te laten verlopen.

Speerpunt 4: Oud VSV-ers in beeld houden en (blijven) activeren

Hoewel de focus bij de aanpak van voortijdig schoolverlaten ligt op het voorkomen van uitval, moeten we ook de aandacht hebben voor jongeren die al eerder bij het onderwijs uitgevallen zijn. Het risico op maatschappelijke uitval is voor deze 'oud VSV-ers' nadrukkelijk aanwezig. Dit geldt met name voor jongeren die geen werk, geen actuele schoolinschrijving en/of geen substantieel inkomen hebben. De taak die RMC heeft om deze jongeren in beeld te brengen, te bereiken, te monitoren en duurzaam terug te leiden naar een opleiding of werk, is nogmaals bekrachtigd in de Vervolgaanpak VSV die het Ministerie van OC&W in 2016 heeft ingezet. Van belang is dat RMC hierin de samenwerking

organiseert met (lokale) structuren rondom onderwijs, (jeugd)zorg, werk en welzijn om jongeren die niet direct in onderwijs of werk geplaatst kunnen worden, op te vangen en verder voor te bereiden in hun traject naar onderwijs of werk. Wij sluiten aan bij wat goed gaat in de regio. We leren van elkaars goede voorbeelden en ontwikkelen door wat beter kan.

Beleidsuitgangspunt: oud VSV-ers in beeld houden, bereiken, monitoren en duurzaam terugleiden naar een opleiding of werk.

Speerpunt 5: Thuiszitters

Ieder kind dat thuiszit, is er één te veel. Een thuiszitter is een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die wel staat ingeschreven op een school maar langer dan 4 weken niet naar school is geweest*. Het terugdringen van het aantal thuiszitters is een belangrijke doelstelling van het passend onderwijs. Het aantal thuiszitters is ook een belangrijke graadmeter voor de mate van succes van passend onderwijs. Door goed aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de individuele leerling kan thuiszitten worden beperkt en voorkomen.

**Definitie thuiszitter: Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.*

De problematiek rond een thuiszittende leerling vraagt om een integrale aanpak. Naast ouders/verzorgers spelen drie partijen een sleutelrol in de aanpak van het thuiszitten. De school met het samenwerkingsverband, de lokale zorgstructuur en de leerplichtambtenaar krijgen door samenwerking de benodigde kennis en informatie over een leerling en andere betrokkenen. Het is daarom van belang dat een thuiszittende leerling bij al deze partijen goed in beeld is. Primair ligt de verantwoordelijkheid bij het onderwijs en het samenwerkingsverband, maar werken hierin nauw samen met de leerplichtambtenaar en de lokale zorgstructuur.

Beleidsuitgangspunt: Het bieden van ondersteuning aan school en de jongere met als doel het voorkomen van thuiszitten en het terugleiden naar school

Speerpunt 6: Ouderbetrokkenheid

Er zijn veel vormen van ouderbetrokkenheid: meepraten over schoolbeleid, thuis belangstelling tonen voor school, thuis helpen met huiswerk en meedenken/adviseren over vervolgopleiding. Uit resultaten van (inter)nationale onderzoeken naar ouderbetrokkenheid blijkt dat een goede samenwerking tussen ouders en school leidt tot betere prestaties van het kind en een verbetering van het gedrag en de werkhouding van de jongere. En dit voorkomt schoolverzuim en het voortijdig school verlaten. Het is belangrijk dat ouders meedenken over en meewerken aan het onderwijs dat hun kind wordt geboden. Als RMC leveren wij een bijdrage door consequent ouderbetrokkenheid bespreekbaar te maken in onze gesprekken met jongeren en hun ouders.

Hoe invulling wordt gegeven aan ouderbetrokkenheid is per school verschillend. De school en de ouders kunnen dit zelf vormgeven. De RMC regio wil hier een bijdrage aan leveren door het belang van ouderbetrokkenheid onder de aandacht te brengen en door de samenwerking tussen ouders en scholen te stimuleren. Hierdoor spelen ouders bij leerlingen ook een grote rol in het voorkomen van schoolverzuim, uitval of het voortijdig schoolverlaten.

De vraag is of deze betrokkenheid ophoudt zodra de jongere 18 jaar is geworden. Ook voor leerlingen (18+) op het MBO is de rol van de ouders belangrijk, wellicht in wat mindere mate en soms meer op

afstand. Veel ouders blijven betrokken bij de ontwikkelingen van hun kinderen, niet in de laatste plaats omdat zij mogelijk financieel bijdragen aan de studie. Scholen gaan er soms te gemakkelijk vanuit dat zodra de leerling 18 jaar is, deze het wel alleen redt. Juist in het geval van (dreigende) schooluitval is de rol van de ouder van cruciaal belang. Immers, deze kan de leerling van huis uit enthousiasmeren om (weer) naar school te gaan.

Beleidsuitgangspunt: de ouderbetrokkenheid vergroten bij scholen voor VO, MBO, Pro en VSO in de RMC regio, ook bij de jongeren vanaf 18 jaar.

Speerpunt 7: Deskundigheidsbevordering

In de regio IJssel Vecht hechten we belang aan deskundige leerplichtambtenaren en RMC-consulenten, die goed zijn toegerust om hun preventieve en curatieve taken uit te voeren en hun rol te kunnen vervullen binnen het sociale domein. Zeker nu de rol en positionering van leerplicht en RMC verandert. Door de transformatie in het sociale domein, de ontwikkelingen in passend onderwijs, jeugdzorg en participatie, de rol m.b.t. jongeren in een kwetsbare positie – verdient deskundigheidsbevordering van leerplicht en RMC aandacht. Ook de regionale samenwerking tussen leerplicht en RMC van de 11 gemeenten onderling, en de samenwerking met de onderwijsinstellingen en lokale structuren op het gebied van zorg en werk, vergen deskundigheid en vaardigheden die versterkt en bijgehouden moeten worden. Scholing gezamenlijk met de samenwerkingspartners kan bijdragen aan verbetering van zowel de kwaliteit van de dienstverlening als van de samenwerking zelf.

We streven ernaar dat al onze leerplichtambtenaren en RMC-consulenten zijn geregistreerd en gecertificeerd in het Landelijke Kwaliteitsregister Leerplicht en RMC (LKLR).

Beleidsuitgangspunt: in de RMC regio IJssel Vecht zijn de leerplichtambtenaren en RMC consulenten deskundig en goed toegerust voor hun preventieve en curatieve taken en hun rol in het sociale domein.

Speerpunt 8: Doorontwikkeling communicatie naar jongeren, ouders en professionals

Professionals, jongeren en ouders maken steeds meer gebruik van smartphone en tablet en digitale media. Met de website jijvaltnietuit.nl heeft de RMC regio een platform om jongeren, ouders en professionals te informeren over ontwikkelingen en activiteiten. De wens is om de regionale website effectiever in te zetten als communicatiemiddel. Een dergelijk digitaal platform kan ondersteunend zijn in een consistente uitoefening van de Leerplicht/RMC taak en dit draagt bij aan het toegankelijk aanbieden van de dienstverlening. Daarnaast gaan we met jongeren in gesprek om te onderzoeken hoe wij optimaal gebruik kunnen maken van alle mogelijkheden van sociale media om hen te informeren en bereiken.

Beleidsuitgangspunt: in de RMC regio sluiten wij aan bij de veranderende informatievoorzieningen en manieren waarop jongeren, ouders en professionals informatie zoeken en deze met elkaar delen.

5. Coördinatie

Voor de regionale RMC-coördinatie beschikt onze regio over een RMC coördinator. Deze werkt samen met de RMC consulenten en leerplichtambtenaren van onze gemeenten om VSV verder terug te dringen. Een nieuwe taak is het registreren en monitoren van jongeren in een kwetsbare positie waarvoor het behalen van een startkwalificatie niet vanzelfsprekend is. Eenduidige processen, werkwijze en kwaliteit staan hierbij voorop.

De RMC coördinator vertegenwoordigt de regio in diverse netwerkoeverleggen en maakt namens de 11 gemeenten afspraken met de partners in de regio over de rol en taken en de uitvoering van de speerpunten uit dit beleidsplan.

6. Communicatie

Dit beleidsplan is gericht op alle partners van de RMC regio IJssel Vecht, zowel lokaal als regionaal. Zonder een goede communicatie met alle betrokkenen komt de doorontwikkeling en uitvoering niet tot stand.

Bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid vormt communicatie één van de pijlers. In eerste instantie worden alle betrokkenen zoveel mogelijk meegenomen bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleidsplan. Hiermee wordt een breed draagvlak gecreëerd. Naast RMC zijn dat de andere beleidsterreinen binnen de gemeenten, maar ook de partners op het gebied van onderwijs, zorg en arbeidsmarkt.

De ambtelijke afstemming met beleid VSV en uitvoering van Leerplicht/RMC vindt plaats middels zes wekelijkse regionale overleggen. Deze overleggen worden geïnitieerd en voorgezeten door de RMC coördinator. Twee keer per jaar wordt een portefeuillehoudersoverleg geïnitieerd voor de wethouders VSV uit regio IJssel Vecht.

7. Bekostiging

Rijksbijdrage

Voor de uitvoering van de RMC functie ontvangt de contactgemeente jaarlijks van de rijksoverheid een regionaal budget in de vorm van een specifieke uitkering. Voor de RMC functie is voor de periode 2017-2020 jaarlijks € 890.340,00 beschikbaar.

Voor de regio zijn de volgende middelen beschikbaar:

1. RMC-middelen (budget1=RMC, budget 2=extra middelen voor niet Grote stedenbeleid gemeenten),
2. Kwalificatieplicht (budget 3). (naar rato verdeeld en worden buiten beschouwing gelaten)
3. Vaste voet

De middelen uit budget 1 en 2 gaan naar de gemeente in de regio. De vaste voet middelen zijn bestemd voor de coördinatietaken en uitvoering van het meerjarenbeleidsplan.

Voor de gemeenten Dalfsen, Zwartewaterland, Heerde, Hattem en Staphorst geldt dat de uitvoering van de RMC taken zijn uitbesteed aan regio gemeente Zwolle. Volgens afspraken opgenomen in een dienstverleningsovereenkomst met de eerdergenoemde gemeenten wordt budget 1 en budget 2 aangewend voor de uitvoering van RMC taken door het Zwolse team.

Verdeling rijksbijdrage RMC-regio IJssel Vecht				
Gemeentenaam	Budget 1	Budget 2	Budget 3	Totaal
Dalfsen	€ 5.386,29	€ 13.462,17	€ 26.474,66	€ 45.323,12
Hardenberg	€ 12.816,77	€ 31.822,50	€ 58.315,80	€ 102.955,07
Kampen	€ 10.395,80	€ 27.027,05	€ 52.502,11	€ 89.924,96
Ommen	€ 3.546,54	€ 9.200,97	€ 15.847,90	€ 28.595,41
Raalte	€ 8.047,80	€ 20.156,08	€ 32.534,32	€ 60.738,20
Staphorst	€ 3.610,08	€ 8.917,39	€ 19.470,28	€ 31.997,75
Zwolle	€ 21.942,80	€ -	€ 109.291,82	€ 131.234,62
Hattem	€ 2.280,28	€ 5.746,16	€ 11.269,62	€ 19.296,06
Heerde	€ 4.339,94	€ 10.763,70	€ 16.233,62	€ 31.337,26
Steenwijkerland	€ 8.399,26	€ 21.395,09	€ 38.532,48	€ 68.326,83
Zwartewaterland	€ 5.020,21	€ 12.500,05	€ 24.635,52	€ 42.155,78
	€ 85.785,77	€ 160.991,16	€ 405.108,13	€ 651.885,06
			Vaste voet	€ 238.454,81
			Totaal RMC m	€ 890.339,87

VSV middelen

In het nieuwe VSV programma zijn voor de periode 2017-2020 middelen gereserveerd om naast reguliere inzet, extra inzet te kunnen plegen om de nieuwe taken m.b.t. de doelgroep jongeren in een kwetsbare positie uit te kunnen voeren. De contactschool Deltion College en contactgemeente Zwolle zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het vormgeven van een regionale aanpak VSV. Zij ontvangen beide een regionaal budget wat in afstemming met de regio wordt ingezet. Beide budgetten zijn in de VSV aanpak samengevoegd om een effectieve en efficiënte inzet van middelen te garanderen.

Beschikbare budget programma VSV IJssel Vecht					
	2017	2018	2019	2020	Totaal over 4 jaar
Contactgemeente Zwolle	€ 632.898,00	€ 632.898,00	€ 594.197,00	€ 594.197,00	€ 2.454.190,00
Contactschool Deltion	€ 274.342,00	€ 274.342,00	€ 274.342,00	€ 274.342,00	€ 1.097.368,00
Totale budget per kalenderjaar	€ 907.240,00	€ 907.240,00	€ 868.539,00	€ 868.539,00	€ 3.551.558,00

De samenwerking tussen onderwijs en gemeenten is praktisch vormgegeven in de Stuurgroep VSV en Regiegroep VSV, waarin alle partijen (en projecten) vertegenwoordigd zijn. Vanwege de veranderde rol van gemeenten binnen het VSV programma, is de samenstelling van de stuurgroep uitgebreid met drie gemeentelijke beleidsmedewerkers VSV vanuit de regio ter ondersteuning van de geformaliseerde rol van RMC binnen de VSV aanpak.

8. Monitoring en evaluatie

Dit beleidsplan is de basis voor een jaarlijks RMC uitvoeringsplan waarin de aanpak voor het bereiken van de doelstellingen en afspraken worden uitgewerkt. De uitvoering van het plan wordt in het zes wekelijkse beleidsoverleg gemonitord. Daarnaast vinden jaarlijks tussen gemeenten (uitvoering en beleid) auditgesprekken plaats met de RMC coördinator over de voortgang en verbeterpunten ten aanzien van uitvoering en beleid. Deze monitoring en een jaarlijkse evaluatie zijn input voor eventueel bijstelling van beleid en uitvoeringsplannen.

Met het RMC uitvoeringsplan moet worden ingestemd door alle regiogemeenten en op basis hiervan wordt de Rijksbijdrage voor RMC en kwalificatieplicht ingezet.

Bijlagen

Bijlage 1	Landelijke context en ontwikkelingen
Bijlage 2	Wettelijk kader
Bijlage 3	Programma VSV maatregelen RMC regio IJssel Vecht

Bijlage 1: Landelijke context en ontwikkelingen

Het Ministerie van OCW heeft haar vervolgaanpak voortijdig schoolverlaten kenbaar gemaakt in haar brief van 15 februari 2016 'Succesvolle aanpak voortijdig schoolverlaten krijgt een krachtig vervolg'.

Het plan van de minister bouwt voort op ruim tien jaar bestrijding van voortijdig schoolverlaten onder jongeren van 12 tot 23 jaar. Verlieten in 2002 nog 71.000 jongeren voortijdig het onderwijs, in 2014/2015 is dat aantal gedaald naar 24.451 jongeren. De landelijke doelstelling voor 2016 (maximaal 25.000) is daarmee behaald. Nederland behoort in Europees verband tot de koplopers.

De urgentie om schooluitval aan te pakken blijft onverminderd hoog. De minister stelt een nieuw en scherper doel vast: in 2021 mogen er maximaal 20.000 nieuwe VSV-ers per jaar zijn (gemeten over schooljaar 2019/2020).

Daarnaast komt er een doelstelling bij voor jongeren waarvan de startkwalificatie niet haalbaar is. Eind 2014 zijn er in de brief 'meer kansen voor jongeren in een kwetsbare positie' een aantal maatregelen aangekondigd om deze jongeren meer kansen te bieden. Deze maatregelen richten zich op drie thema's

1. Verbeteren van de overgang van v(s)o naar mbo;
2. Meer ruimte voor maatwerk in de entreeopleiding en mbo-niveau 2; en
3. Het vormen van een sluitend regionaal vangnet.

In de brief stelt de minister ook dat er voor meer jongeren een goed toekomstperspectief nodig is. Er is dan sprake van een deels nieuwe doelgroep. Specifieke groepen jongeren, waaronder jongeren in een kwetsbare positie. Het gaat dan om:

1. Jongeren die de overstap maken van vmbo-bb en vmbo-leerwerktrajecten naar de entreeopleiding of mbo niveau 2. Veelal kent deze groep meer risico op uitval vanwege de thuissituatie, gedragsproblematiek of bepaalde leerbehoeften. Heeft een jongeren begeleiding nodig omdat hij of zij verzuimt of uitvalt, ligt de focus in eerste instantie op terugkeer naar het onderwijs. Wanneer dat geen optie is, leidt RMC hem of haar door naar het gemeentelijke arbeidsmarktdomein om de jongeren naar werk te begeleiden.
2. Jongeren die zijn uitgestroomd uit praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) met uitstroombestemming dagbesteding of arbeidsmarktgericht. Zij hebben na uitstroom vaak moeite bij het vinden van werk of een vervolgopleiding. Daarom is het belangrijk dat ze gevolgd en begeleid worden.
3. Jongeren tot 27 jaar die al eerder uitvielen zonder werk of opleiding (de zogenaamde 'oud-VSV-ers').

Daarnaast beschrijft de minister de VSV-aanpak 2.0. Deze richt zich op een vijftal speerpunten die de kern vormen van de vervolgaanpak:

1. Gezamenlijk regionaal programma is leidraad;
2. Resultaten waarderen en stimuleren;
3. Aanvullende ondersteuning gemeenten en scholen;
4. Regionaal vangnet voor jongeren in een kwetsbare positie; en
5. Samenwerking verankerd met centrale rol voor RMC;

Bijlage 2: Wettelijk kader

RMC-wetgeving

De RMC-wetgeving is niet in een aparte wet vastgelegd. In de Wet op het Voortgezet Onderwijs (Wvo), de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) en de Wet op de expertise centra (Wec) zijn een aantal artikelen opgenomen over voortijdig schoolverlaten en de functie van de RMC hierin.

De artikelen die betrekking hebben op de RMC bepalen dat:

1. Er sprake is van voortijdig schoolverlaten als:
 - een jongere nog geen 23 is én
 - hij/zij geen diploma van het vwo, de havo of niveau 2 van het mbo heeft én
 - hij/zij gedurende een maand zonder geldige reden het onderwijs niet meer heeft gevolgd of
 - hij/zij bij de school wordt uitgeschreven of van school wordt verwijderd.
2. Het bevoegd gezag van de school verplicht is:
 - om van leerlingen die niet meer leerplichtig zijn (ouder dan 18, jonger dan 23) en nog geen startkwalificatie hebben melding te doen bij de woongemeente van de jongere, wanneer er sprake is van voortijdig schoolverlaten.
3. De gemeente verantwoordelijk is voor:
 - Het maken van afspraken met scholen voor voortgezet onderwijs, onderwijsinstellingen voor mbo, en andere instellingen en organisaties die te maken hebben met voortijdig schoolverlaten over de inzet en verantwoordelijkheid bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten.
 - Het zorgdragen voor de totstandkoming van een regionaal netwerk van die scholen, instellingen en organisaties.
 - Het organiseren en coördineren van de meldingen van voortijdig schoolverlaten, het registreren van deze meldingen en zorgdragen voor de doorverwijzing naar onderwijs en arbeidsmarkt.
 - Verantwoording in de vorm van een jaarlijkse RMC Effectrapportage.

Hoewel het onder punt 2 bepaalde de focus legt op melden wanneer een leerling voortijdig schoolverlater is geworden, biedt met name het onder punt 3 bepaalde houvast voor een meer preventieve aanpak van schooluitval en dus van snel melden van verzuim van 18-plussers. Op termijn moet worden onderzocht of de WVO en WEB moeten worden aangepast om goed uitvoering te kunnen geven aan de herijkte visie en richtlijn op Verzuim 18+. Dat is ook een van de aanbevelingen van het project Verzuim 18+.

Bijlage 3: Programma VSV RMC regio IJssel Vecht

Programma VSV regio IJssel Vecht 2017-2021	
Maatregel	Omschrijving
Ondersteunen en versterken LOB	<p>Afgelopen jaren is sterk in gezet op LOB, hierin zijn goede resultaten bereikt. Deze aanpak is geborgd in reguliere processen en worden niet gefinancierd vanuit het programma. Deze maatregel richt zich op vier onderdelen die LOB ondersteunen en versterken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het beschikbaar stellen van een coach/trainer voor ondersteunen en verder professionaliseren van LOB in het VO/VSO/PRO. 2. het gebruik van 'meelopenmbo.nl', een platform waarop VO/VSO/PRO leerlingen kunnen aangeven mee te willen lopen in de MBO beroepspraktijk. 3. stimuleren van het verbeteren van het onderdeel 'werknemersvaardigheden' in curriculum VO, VSO, PRO en MBO, 4. het voormalig convenantproject 'mentoring@work' doorontwikkelen.
Verzuimaanpak 2.0	<p>De samenwerking rondom schoolverzuim (verzuim 18-, verzuim 18+ en ziekteverzuim) loopt al jaren en is opgenomen in het reguliere werk. De volgende stap in de verzuimaanpak is sterker sturen op tijdige en kwalitatieve goede verzuimopvolging en melding in het VO, VSO, PRO en MBO en verder verbeteren van de samenwerking met leerplicht/RMC. Op basis van onderzoek naar de verzuimaanpak op de werkvloer binnen de teams in het MBO is bekeken welke inzet op welke vestiging nodig is. De huidige werkagenda verzuim MBO kan hierin voortgang krijgen.</p> <p>De gemeenten hebben vanaf schooljaar 2016-2017 vaste contactpersonen vanuit leerplicht/RMC voor de hele regio IJssel Vecht. Per vestiging van het VO, VSO, PRO en MBO wordt, in een samenwerking van school en gemeente, bekeken welke inzet van beide partijen nodig is om verzuim nog beter op de kaart te zetten en te bestrijden. Het betreft regulier werk van beide partijen, nieuw is de uitbreiding van de samenwerking en het ontwikkelen van verbeterplannen per vestiging. Daarnaast wordt intervisie tussen RMC en VO, VSO, PRO, MBO gestimuleerd. Om kracht te zetten achter dit proces is een maatregel opgenomen en wordt de voortgang gemonitord.</p>
Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg	<p>Verminderen van VSV en verbeteren van de arbeidsmarktpositie van jongeren in een kwetsbare positie. Het betreft hier de overgang van PRO/VSO/Entree/BBL/VMBO-BB en uitvallers uit MBO-2 die ondersteund worden naar de arbeidsmarkt. Het ideaal is leerwerkbanen met uitzicht op vast werk en een integrale aanpak incl. ouders en zorgpartners. De VSV programma gelden worden niet ingezet voor arbeidsmarkttoeleiding, maar voor versterking van het netwerk en planvorming voor het uitbreiden van de schakel/makel pool die in samenwerking met het Regionaal Werkbedrijf en het onderwijs is opgezet.</p>
(Warme) overdracht en versterken intake	<p>Door versterken van (warme) overdracht (VO-MBO, VSO/PRO-MBO, MBO-MBO, W&I-MBO) en het houden van een gezamenlijke intake wordt uitval voorkomen. Er vindt een gezamenlijke intake plaats met jongere, ouders, gemeente en school/scholen. Samen wordt bepaald waar de jongere binnen school/arbeid het meeste op zijn plek is. Daarbij komt er mogelijk een alternatieve norm (certificaat) voor afronden Entree, welke toegepast kan worden als passend en belangrijk kan zijn richting arbeidsmarkt. De intakeprocedure wordt doorontwikkeld waardoor overdrachtdossier (voorgeschiedenis voorgaande school), ouderbetrokkenheid en betrokkenheid van gemeente een stevige plek krijgt. Daarnaast wordt bekeken of Intergrip breder kan worden ingezet door de VO-MBO overdracht te versterken met een digitaal overstapdossier en de overdrachtmomenten te monitoren.</p>
Intergrip vo/pro/vso/mbo-mbo	<p>Door het samenwerken op de overdrachtmomenten in de schoolcarrière wordt uitval tegen gegaan. Afgelopen jaren is ingezet op de overgang VO/VSO-MBO (Intergrip en zomeracties). Deze overgang wordt inmiddels goed gemonitord en is opgenomen in reguliere processen. Het softwareprogramma Intergrip ondersteunt hierbij. In dit programma wordt deze inzet gecontinueerd en verbreed naar de andere overdrachtmomenten onderwijs-onderwijs.</p>
Plusvoorziening	<p>Verminderen VSV door gerichte aandacht op jongeren in een kwetsbare positie met multiproblematiek. In Zwolle bij Deltion en Landstede een 'rebound achtig' traject. Hierin wordt intensief samengewerkt met zorgstructuren in en om school en gezin, om de jongere zijn diploma te laten behalen. De voorziening staat open voor leerlingen/studenten van de eigen en andere instellingen uit de regio. In Hardenberg wordt deze voorziening vormgegeven door Alfa College en het VO Samenwerkingsverband Noordoost-Overijssel.</p>

Jongerenteam	Jongeren die zelf VSV zijn geweest en nu hun school hervat of afgemaakt hebben delen hun ervaringen op school. Resultaat is meer openheid rondom VSV in de klas, bespreekbaar maken problemen/oplossingen en hierdoor preventie van VSV. Jongeren nemen deze boodschap eerder aan van leeftijdsgenoten/ervaringsdeskundigen (peer group).
Onderzoek nieuwe maatregelen	<p>Binnen deze maatregel is budget gereserveerd voor onderzoek naar mogelijke maatregelen om VSV te voorkomen. De Stuurgroep VSV besluit over het inzetten van de middelen. Ideeën voor onderzoeken zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Summer school, het gaat hierbij om bijspijkeren, structuur bieden en persoonlijk begeleiden, waardoor jongeren na de zomervakantie verder gaan en hun diploma halen. 2. Verdiepend onderzoek naar achtergronden thuiszitters, ook de thuiszitters die op langdurig ziek gemeld staan. 3. Taal en rekenachterstand, mogelijkheden onderzoeken om binnen VO en MBO uitval op het niveau van taal en rekenen te voorkomen.
Oud VSV	Het terugleiden van jongeren die in voorgaande schooljaren zonder diploma uit zijn gevallen (oude VSV-ers) is van groot belang voor gemeenten, onderwijs en werkgevers. Met name bij jongeren die geen werk, geen actuele schoolinschrijving en/of geen substantieel inkomen hebben is maatschappelijke uitval een groot risico. Het in beeld brengen, bereiken en duurzaam terugleiden van deze jongeren naar een opleiding of werk is maatschappelijk van groot belang. Het betreft bij oud-VSV-ers altijd jongeren in een kwetsbare positie.

Doelen per maatregel

Bij alle maatregelen zijn doelen gesteld voor de komende jaren. In onderstaande tabel zijn per maatregel de doelen geformuleerd.

Programma VSV regio IJssel Vecht 2017-2021	
Maatregel	Doelen
Ondersteunen en versterken LOB	De doelen zijn: 1. een beter onderbouwde en realistische keuze voor een vervolgopleiding om switchgedrag en uitval te voorkomen. 2. het beter voorbereiden van studenten op de praktijk op de arbeidsmarkt zodat (leer)banen gevonden en behouden blijven. Doelgroepen van deze maatregel zijn VO, Pro/VSO, Entree en MBO 2-4.
Verzuimaanpak 2.0	Het doel van de maatregel is het verbeteren van het signaleren, melden en opvolgen van verzuim, waardoor VSV voorkomen wordt.
Van onderwijs naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en zorg	Vanuit de nieuwe taken van het RMC stimuleren en doorontwikkelen van de schakel/makelpool (deze ook gaan inzetten voor VMBO-BB, MBO BBL en MBO-2 uitvallers) en het versterken van de netwerken samen met het Regionaal Werkbedrijf, arbeidsmarktpartijen en zorgpartners. Doel is tijdens en direct na het onderwijs aan de slag te kunnen.
(Warme) overdracht en versterken intake	<p>Het doel van de maatregel is het voorkomen van voortijdige schooluitval door versterken van (warme) overdracht (VO-MBO, VSO/PRO-MBO, MBO-MBO, W&I-MBO) en het houden van een gezamenlijke intake. Deze maatregel richt zich naast het doorontwikkelen van de intake en op jaarlijks ongeveer 500 jongeren in een kwetsbare positie (zie onder doelgroepen) die een gezamenlijke intake krijgen. Hiervoor worden jaarlijks extra uren beschikbaar gesteld voor de samenwerkende partijen. De doelgroepen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. leerlingen uit het VO met een ondersteuningsbehoefte die naar het MBO 2-4 gaan 2. jongeren die naar de Entree opleiding gaan 3. jongeren die vanuit Werk & Inkomen in aanmerking komen voor instroom op het MBO en 4. Jongeren die zich niet rechtstreeks vanuit het onderwijs bij het MBO aanmelden en waarbij twijfel is over schoolbaarheid en leerbaarheid.
Intergrid vo/pro/vso/mbo-mbo	Jaarlijks worden via Intergrid 3500 leerlingen gevolgd bij de overstap VO/VSO-MBO. Aankomstpercentage was afgelopen jaar 94%. Doelstelling is naar 98% plaatsing/start toe te groeien door verbeterde samenwerking VO/VSO-MBO, digitale dossieroverdracht, vervroegen inschrijving/vervolgkeuze voor de zomer naar 100% (was nu 98%).

Plusvoorziening	Het doel van de plusvoorziening is het behouden van overbelaste jongeren voor het onderwijs, door het bieden van extra ondersteuning, zodat zij hun diploma kunnen halen. In Zwolle is de voorziening ingericht op 100 deelnemers, in Hardenberg op 60 deelnemers. Het betreft allemaal jongeren in een kwetsbare positie. De maatregel is gericht op bovenbouw VO (incidenteel), Entree, MBO 2 - 3 - 4.
Jongerenteam	Doel van het project is bewustwording onder jongeren vergroten dat het behalen van een diploma kansen biedt op de arbeidsmarkt en hiermee een betere uitgangspositie in de samenleving. Deze maatregel is gericht op VO (laatste jaar), Entree, MBO-2, BBL 3 en BBL 4.
Onderzoek nieuwe maatregelen	Er wordt onderzoek uitgevoerd voor het verkennen van mogelijkheden om met nieuwe maatregelen VSV te voorkomen.
Oud VSV	Jongeren met prioriteit 1 (geen werk of inkomen bekend) en 2 (inkomen <300 euro per maand): 281, allen jongeren in een kwetsbare positie. Jaarlijks stromen er jongeren 'door' van de nieuwe VSV-ers naar de groep oud-VSV-ers. Door het RMC ieder jaar 200 jongeren actief te laten benaderen wordt in 4 jaar tijd de groep oud-VSV-ers gestaag afgebouwd. Doel is jaarlijks 100 jongeren in actieve begeleiding nemen en naar opleiding en/of werk te brengen. Voor een deel van de groep zal dit niet (direct) mogelijk zijn. Zij worden bij partners of in trajecten ondergebracht tot zij wel door kunnen naar werk en/of opleiding. Het RMC houdt hen in beeld. Het RMC wordt hiervoor gefaciliteerd met extra FTE.